

ESTRATÈGIA D'ACCIÓ HUMANITÀRIA DE LA COMUNITAT VALENCIANA 2018-22

RESUM EXECUTIU

La Llei 18/2017, de 14 de desembre, de cooperació i desenvolupament sostenible, entra en vigor després de la seua publicació en el «DOCV» núm. 8191, de 15 de desembre de 2017 de la Generalitat Valenciana, i substitueix així a l'anterior Llei 6/2007, de 9 de febrer de la Generalitat, sobre la cooperació per al desenvolupament de la Comunitat Valenciana. Aquesta avaluació intermèdia de l'Estratègia d'Acció Humanitària de la Comunitat Valenciana 2018-2022, s'emmarca dins del procés d'avaluació del IV Pla Director de la Cooperació Valenciana 2017-2020, al seu torn emmarcat entre les disposicions establertes en aquesta Llei, reflectides en el seu Capítol I, "Planificació, modalitats, avaluació i transparència", dins del seu Article 4, "Planificació de la cooperació internacional per al desenvolupament", que estableix l'obligatorietat de desenvolupar avaluacions intermèdia i final del IV Pla Director, ambdues gestionades per la conselleria competent. En aquest cas, per la Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació de la Generalitat Valenciana.

Igualment, aquest procés d'avaluació s'emmarca dins de les directrius establertes en la mateixa Estratègia d'AH, en concret, en el seu punt 7. *Una Estratègia transparent i que ret comptes*. On s'estableix que l'Estratègia deu ser avaluada en dues ocasions, una a terme mitjà i una altra al final de la seua vigència.

Sota aquest marc normatiu i institucional, es desenvolupa aquest procés d'avaluació, els objectius del qual són els següents:

1. Valoració i grau de consecució dels resultats i objectius previstos.
2. Valoració del grau de consecució del desenvolupament de nous instruments d'AH, el CAHE i la convocatòria exclusiva de projectes.
3. Formular propostes de millora que puguen ser implementades per la Generalitat Valenciana.

Aquesta avaluació de l'Estratègia d'Acció Humanitària 2018-2022 de la Cooperació Valenciana s'emmarca en l'avaluació intermèdia del IV Pla Director. Per tant, la metodologia emprada ha estat comuna en els susdits exercicis. D'aquesta manera, en ambdós casos, el disseny avaluatiu va ser formatiu, de tipus no-experimental, sustentat en la compilació i triangulació d'informació a través de fonts primàries i secundàries i de tipus qualitatiu.

Aquest disseny va permetre recollir les opinions i percepcions de les parts involucrades, així com observar processos, dinàmiques de canvi i aprenentatge i un panorama general

dels resultats obtinguts, amb l'objectiu de realitzar una triangulació de la informació que permeta enfocar l'avaluació cap a juís finals i desenvolupar una anàlisi multinivell (resultats, processos, context, disseny i estructura), amb aplicació de mètodes mixtos (qualitatius i quantitatius amb predomini dels primers), segons les necessitats informatives establertes.

Havent finalitzat el procés avaluatiu, les principals conclusions obtingudes i recomanacions emeses són les següents:

AMB RELACIÓ AL DISSENY.

L'Estratègia d'AH 2018-22 naix d'un diagnòstic previ i participatiu de l'AH desenvolupada per la Cooperació Valenciana, en el qual s'han implicat diferents actors i agents vinculats a l'AH de la Comunitat Valenciana. El resultat és una estratègia contextualitzada i emmarcada dins dels consensos del sistema humanitari internacional, dinamitzats amb la Cimera Humanitària Mundial i els compromisos de Grand Bargain.

El disseny de la seua lògica d'intervenció és adequat i atén als aspectes de millora identificats en el seu diagnòstic. Integra diferents objectius específics complementaris i coherents entre si, els quals compten amb resultats operatius concrets i definits a través de variables d'indicadors de procés i producte que són útils per al seguiment de l'Estratègia. Això no obstant, quant als indicadors d'impacte, no es compta amb indicadors SMART ni eines específiques per al seu seguiment que seguiscuen les recomanacions establertes en la mateixa Estratègia en el seu punt 7.

AMB RELACIÓ A L'ESTRUCTURA.

Durant el període avaluat, el pressupost s'ha anat incrementant gradualment, cosa que ja estava prevista en el conjunt d'aquest pressupost en l'IVPD (14,63% per a període 2017-2018), amb una mitjana d'execució pressupostària del 82% per a aquest període. A causa de la natura d'un pressupost reservat en part per a recolzar situacions d'emergència en el si del CAHE, que responen a moments sobrevinguts i sobre els quals no cal un exercici de previsibilitat ni d'anàlisi de necessitat pressupostària prèviament, el seu grau d'execució a trets generals pot considerar-se satisfactori. No obstant això, el fet que la convocatòria de concurrència competitiva, on la previsibilitat i la capacitat d'orientar-se anualment de forma estratègica és més evident, el fet que només haja pogut adjudicar un 71% dels seus recursos s'hauria de considerar-se un nivell d'execució baix, doncs, algun pla específic d'AH en el marc de l'estratègia, dels 4 que hi ha, encara no té finançament.

L'instrument de convenis institucionals ha estat ben valorat en general. Aquests convenis han permés gaudir de certa previsibilitat a algunes institucions amb un valor afegit com a actors humanitaris per a la Comunitat Valenciana, alhora que han permés sostenir una labor continuada de suport humanitari en crisis oblidades o cròniques com a la República Centreafricana. Ara bé, no s'han desenvolupat avaluacions que permeten conèixer quin ha estat el valor afegit generat amb eixe instrument, així com els impactes per a l'AH de la

Comunitat Valenciana, si s'haguera comptat amb ells, i la seua importància sobre el terreny als països afectats per crisis on aquests s'han desplegat.

Existeix una bona valoració sobre la necessitat de comptar, en l'àmbit de la Comunitat Autònoma, amb un espai de coordinació com el CAHE, així com un clar compromís de tots els actors que s'hi vinculen, per tal de donar suport el procés de reestructuració d'aquest espai, ja que, malgrat aquesta bona situació, tots els actors coincideixen que l'eficàcia i eficiència de l'Estratègia d'AH es ressent pel funcionament de les seues estructures de coordinació i per la manca d'altres espais de coordinació complementaris.

L'AH Valenciana compta amb elements de referència per al desenvolupament d'una AH de qualitat. D'una banda, l'existència dels Convenis Nominatius amb ONGD especialitzades en AH, brinda una capacitat de resposta i mobilització de recursos que altres cooperacions descentralitzades no tenen. D'altra banda, l'Estratègia 2018-22 està contextualitzada i harmonitzada amb les últimes modificacions del sistema humanitari i les seues normes, cosa que permet canalitzar els seus esforços en línia amb les iniciatives internacionals.

El desenvolupament de l'Estratègia d'AH 2018-22 compta amb una sèrie d'elements que limiten la seua correcta execució. D'aquesta manera, la utilitat del CAHE com a ens coordinador entre entitats públiques i privades de la Comunitat Valenciana en matèria de finançament de l'acció humanitària per a casos d'emergència està limitada a causa dels amplis terminis administratius per a la disposició de fons a temps per tal de donar resposta a les emergències (entre 4 i 9 mesos). Així mateix, tal com ocorre amb altres Estratègies, la no operativitat del Consell Territorial Sectorial, fa alentir l'harmonització i coherència de polítiques, no només pel que fa a convocatòries, processos i normatives de justificació, sinó també en elements de gestió del coneixement, aprenentatge conjunt i avaluació de les seues accions.

AMB RELACIÓ ALS RESULTATS.

És evident que s'han fet passos per assentar les bases que permeten, a curt termini, fer avançar la implementació de l'estratègia. Però, actualment, el grau general d'implementació de l'estratègia pot considerar-se baix, doncs del total d'accions que degueren estar en plena implementació o completades (considerant indicadors + accions a curt termini del Grand Bargain), només 14 de 29 es troben en eixa fase, és a dir, únicament el 48,28%. El conjunt dels indicadors de la matriu de seguiment i les accions a curt termini que encara no s'han pogut atényer un avançament (15 de 29 / 52%) es vinculen a accions estratègiques de coordinació i articulació interinstitucional, cosa que evidencia la importància d'assolir un correcte funcionament dels espais de coordinació i de reforçar a la Direcció General de Cooperació i Solidaritat amb més recursos humans i amb la capacitat tècnica adequada, per tal d'impulsar aquests processos fonamentals per a la implementació de les estratègies.

AMB RELACIÓ ALS PROCESSOS

Existeixen diferents processos que denoten actualment un bon engranatge intern i un bon suport extern per al seu adequat desenvolupament, com ara els vinculats a les convocatòries de projectes o els relatius a anar incloent elements referents al Manual Esfera i a la NHS en la guia ex ante d'avaluació de projectes, etc.

Això no obstant, també existeixen alguns processos que actualment estan obstaculitzant el seu desenvolupament, com ara: a. Els terminis de desemborsament de fons en els projectes adjudicats en el marc del CAHE; b. La falta d'un fons comú del CAHE per a finançament de projectes mitjançant el suport a la seua gestió de forma externa; c. Els problemes per a la implementació de l'adhesió als compromisos del Grand Bargain, especialment el referit a l'ús del *Cash Transfer*; y d. El dèficit de vertaders espais de treball conjunt entre actors del sector humanitari i l'administració per a la definició d'elements com l'estratègia de comunicació i sensibilització, la planificació d'estratègies d'avaluació, etc.

A pesar que l'estratègia brinda una rellevància especial en la seua definició a la necessitat de tindre una estratègia de sensibilització, comunicació i mobilització de la ciutadania al voltant de l'AH i que aquesta siga dissenyada de forma participativa, no han atés concretar-se avançaments en la seua definició.

L'Estratègia no compta amb un pla de seguiment i avaluació definit i, vistes les seues característiques pròpies, requeriria el seu propi pla estratègic d'avaluació, diferenciat en temps i forma del que puga ser sol·licitat en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament o l'EpD.

RECOMANACIONS

1. Amb l'objectiu d'establir un sistema de seguiment i avaluació de l'Estratègia que permeta reorientar, si escau, possibles desviacions durant el seu procés d'execució, es recomana desenvolupar un cronograma que temporalitze els diferents resultats i accions establerts en el marc de resultats de l'Estratègia, a fi d'ajustar tant els indicadors de seguiment com els d'avaluació sota criteris SMART, seguint les orientacions establertes en el mateix document de l'Estratègia.
2. Es recomana la configuració d'una ponència tècnica o un altre espai de coordinació conjunta per a l'execució i seguiment de l'Estratègia, tenint en compte que una part dels seus objectius requereixen un treball multinivell i multiactor. En aquesta línia, l'espai de treball en conjunt per al desenvolupament de l'estratègia valenciana de sensibilització, comunicació i mobilització entre el CAHE, la Generalitat Valenciana, la Coordinadora de l'ONGD valenciana i les Universitats pot ser aprofitat per a exercir eixe paper.

3. Tenint en compte els dèficits que presenta el CAHE per a actuar com a un espai eficaç de coordinació de diferents actors públics i privats per a donar resposta a situacions d'emergència, és necessari aplicar urgentment les recomanacions establertes en el diagnòstic previ al disseny de l'estratègia, perquè, després de dos anys d'execució de l'Estratègia, les limitacions d'aquest Comité continuen sent les mateixes, tant per a donar resposta financera a les emergències a temps, com per a l'harmonització de processos i coherències de polítiques.
4. Es constata que l'AH de la Comunitat Valenciana ha anat avançat tímidament quant als compromisos del Grand Bargain. Així i tot, hi ha uns certs compromisos que encara necessiten ser promoguts. Per tant, es recomana:
 - ➔ Pel que fa a l'ús i coordinació de respostes basades en efectiu (Cash Transfer), seguir aprofundint sobre la possibilitat d'utilitzar ONGD i/o entitats sòcies locals (de confiança contrastada) i amb experiència en la temàtica, com ara intermediàries per a la gestió d'aquests fons.
 - ➔ Fomentar el desenvolupament d'iniciatives conjuntes, en agrupació o partenariat, que permeta aprofitar l'experiència de diferents actors i, alhora, reduir costos logístics i de gestió.
 - ➔ Establir en el marc del CAHE, mecanismes de justificació compatibles entre donants, harmonitzant els procediments de justificació i creant models d'informes únics i simplificats.
5. Es recomana desenvolupar processos formatius adreçats tant al personal tècnic de la Direcció General de Cooperació i Solidaritat, entitats sòcies del CAHE, com a altres actors vinculats amb l'AH a la Comunitat Valenciana. Tant el CAHE com el seu Comité Assessor són espais per a promoure un aprenentatge interinstitucional mutu que no està sent aprofitat.
6. L'existència en el marc de l'Estratègia d'AH de plans operatius específics per a regions geogràfiques o col·lectius en grau d'especial vulnerabilitat fa pertinent recomanar dotar d'una certa previsibilitat pressupostària, amb línies anuals específiques per a tal cosa, a cadascú dels plans específics d'actuació. D'aquesta manera, l'instrument de suport a projectes d'AH per concurrència competitiva pot ser eficaç per tal de, sense deixar de donar suport als projectes VARD, possibilitar mobilitzar recursos de forma estratègica anualment per a cadascú d'aquests plans.
7. L'existència d'un instrument de suport econòmic per la via de l'adjudicació directa, i amb un ampli recorregut, com són els convenis institucionals renovats anualment, deguera comptar amb la seua pròpia estratègia d'avaluació d'aquests convenis. Açò és especialment pertinent en ser l'instrument menys sotmés a avaluacions, no només amb aquest actual IVPD, sinó també amb el conjunt dels implementats fins ara.
8. És recomanable iniciar la fase de disseny participatiu i articulat entre actors de desenvolupament, EpD i AH del Pla General de Comunicació per al Desenvolupament

de l'IVPD i el seu corresponent aterratge a l'àmbit específic de l'AH, a través del Pla de Sensibilització, Comunicació i Mobilització de la població cap a l'AH.

9. En vista del gran nombre d'accions i indicadors que es necessiten per a la seua adequada concreció i avançament d'accions de coordinació i articulació interinstitucional (més enllà de l'aplicació d'instruments de suport econòmic) i, sobretot, del nombre d'accions estratègiques que impliquen coneixements tècnics especialitzats per al seu desenvolupament (com ara el pla de comunicació i sensibilització), **es recomana revisar la dotació de personal de la Direcció General de Cooperació i Solidaritat i les seues funcions i preveure el reforç necessari en nombre i capacitat tècnica necessària, per fer front a l'adequat desenvolupament d'aquestes accions de l'Estratègia d'Acció Humanitària.**